

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2019

HUNGARIAN

HIGHER LEVEL

Monday, 17 June
09:30 - 12:30

Olvassa el a következő szöveget, és válaszoljon érthetően magyarul az I., II. és III. részben feltett kérdésekre!

Tárt karokkal? – Magyarország csaknem azonos méretű és lakosságú és hasonló népesedési problémákkal küzd, mint Portugália.

1. Magyarország és Portugália jövőjének szempontjából is központi kérdés a demográfiai egyensúly. A születésszám növekedése nem tudja pótolni a demográfiai hiányt, s nemcsak egyre előregedetebb népességgel szembesülünk, de mind kevesebb a fiatal is. Ha nem történik változás, a prognózisok alapján 2060-ra a jelenlegi tízmilliós lakosság jelentősen zsugorodik, olyan nagyarányú idős népességgel, ami hatalmas kihívás a társadalom fenntarthatósága szempontjából. Portugáliában nemcsak azért kell tenni valamit, hogy a portugálok ne vándoroljanak el, hanem a bevándorlókat odavonzó intézkedésekre is szükség van. Ez a stratégia Magyarország demográfiai problémájára is megoldást jelenthetne.

2. Portugáliában vészesen nő az idősek aránya. Portugália a világ ötödik leginkább előregedett országa. Ugyanakkor az élveszületési mutató messze a generációk megújításához kívánatos alatt van. 2,2 millió bevándorlónak kellene az országba települnie ahhoz, hogy a jelenlegi népességszám fennmaradjon. Magyarországon is arra a demográfiai tényre hívják fel a figyelmet, hogy néhány évtized múlva egészen másképp fog kinézni a magyar társadalom szerkezete, mert 2006-ban megfordult a gyerekek/idősek aránya, és ez az olló azóta is fokozatosan nyílik. És ha ez így folytatódik tovább, Magyarország beéri Portugáliát az előregedettségben.

3. A portugál kivándorlási kedv csak 2016-ban – amikor a gazdaság újból növekedésnek indult – kezdett el csökkenni. Az elmúlt századokban felfedezőutakra indult, a volt gyarmatokkal máig szoros kapcsolatban lévő portugálok számára nem újdonság más országokban, földrészeken új életet kezdeni. De ilyen nagymértékű emigrációs hullámmal eddig csak a diktatúra idején, 1960–70-es években szembesült az ország. Ugyanakkor Magyarországon a tendencia nem fordult meg. Egyre több munkaképes korú felnőtt tervezi, hogy külföldön vállal munkát, és elhagyja az országot a közeljövőben. Különösen a fiatalok körében magas és a korábbiakhoz képest egyre növekvő ez az arány. A külföldön munkát vállalni tervezők közül messze a legtöbben az alacsony fizetéseket említették motivációként, de sokan a jövőtlenséget, az előrelépés korlátosságát neveztek meg távozásuk fő okaként.

4. Ennek az emigrációs hullámnak mind Magyarországon, mind Portugáliában az egyharmada magasan kvalifikált munkaerő, vagyis velük a hazai átlagnál sokkal képzettebb népességet veszítettek az országok. Az utóbbi években távozottak jelentős része fiatal, miközben a régebben emigráltak közül sokan éppen a nyugdíjas korukra térnek vissza hazájukba. A legutóbbi adatok szerint a határokon kívül élő állampolgárok aránya a legmagasabbak közt van az európai országok körében. Habár voltak és vannak próbálkozások a külföldre távozottak visszacsábítására, ezek mindkét ország esetében csak szórványos eredménnyel jártak. A legtöbben már gyökeret vertek a választott országban, a gyermekeik is ott születtek. Szociológusok szerint inkább a megelőzésre kell erőfeszítést tenni, kvalifikált, jól fizetett munkahelyek teremtésével kell elejét venni a fiatalok távozásának.

5. A 2008-as gazdasági válság éveiben a bevándorlók száma is csökkent. A tendencia szintén 2016-ra kezdett megfordulni, tavaly már nőtt a tartózkodási engedélyt kapott külföldiek száma. A migrációs egyenleg azonban ezzel együtt is negatív, vagyis többen hagyják el ezt a két országot,

mint ahány külföldi ott letelepedik. A külföldiek jelenléte pozitív hatással van az ország demográfiai mutatóira. Körükben több a gyerek. Ha pedig a külföldiek által fizetett társadalombiztosítási hozzájárulást összevetjük a rájuk fordított szociális kiadásokkal, az egyenleg szintén pozitív, amivel az országos nyugdíjalapba is besegítenek. A gazdasági növekedés dinamikájának fenntartásához is szükség van a képzett fiatalok ezen országokba csábítására. Portugália nyitott a menekültek befogadására is. Míg Magyarországon a bevándorlás ellenes hangulatkeltéssel is találkozhatunk.

6. A portugál társadalom elsősorban szolidaritásból nyitott a menekültek befogadására. A menekült családokat lehetőleg önálló lakásokban igyekszik elhelyezni. Helyi intézmények, civil szervezetek és önkéntesek segítik a beilleszkedést, azzal a céllal, hogy az oda érkezett családok fokozatosan önállókká és integráltakká váljanak. Azonban ez a fajta, a bevándorló családok elhelyezésére irányuló, nyitottság nem mindig nyilvánvaló Magyarországon.

7. Habár Portugáliában is hallani olyan véleményeket, hogy „inkább a távozni kényszerült portugálokat hozzák vissza”, eddig nem volt példa a menekültekkel kapcsolatos komolyabb incidensre. A problémáknak felvilágosító, szolidaritási kampányokkal is igyekeznek elejét venni. Egy alkalommal például arra kérték fel a diákokat, gondolják át, mit vinnének magukkal egy hátizsákban, ha a háború elől menekülve, hosszú, veszélyes útra vállalkozva, mindent maguk mögött kellene hagyniuk. Talán Magyarországnak is sikerül elérnie ezt a pozitív eredményt.

Muharay Katalin: HVG, 2018, adaptáció

I. RÉSZ

(30 pont / 100 pont)

Válaszoljon a következő kérdésekre!

- 1.**
 - a,** Magyarázza meg, mit jelent a „prognózis” kifejezés!
 - b,** Magyarázza meg, mit jelent a „gyökeret ver” kifejezés!
 - c,** Magyarázza meg, mit jelent a „dinamika” kifejezés!
 - d,** Magyarázza meg, mit jelent az „integráció” kifejezés!
 - e,** Magyarázza meg, mit jelent az „incidens” kifejezés! **(5 × 1 pont)**

- 2.** Milyen demográfiai tényre hívják fel a figyelmet Magyarországon? **(5 pont)**

- 3.** Miért okozott különösen jelentős demográfiai hiányt az emigrációs hullám? **(5 pont)**

- 4.** Miért lehet a külföldiek jelenléte pozitív hatással az ország demográfiai mutatóira? **(5 pont)**

5. A szerző azt állítja, hogy „[s]zociológusok szerint inkább a megelőzésre kell erőfeszítést tenni”. A szöveg alapján magyarázza meg ezt az állítást, illetve fejtse ki véleményét, egyetért-e ezzel vagy sem! **(5 pont)**

6. Magyarázza meg a szöveg alapján, miért központi kérdés Magyarország jövőjének szempontjából a demográfiai egyensúly! **(5 pont)**

II. RÉSZ

(30 pont / 100 pont)

Kommentár (min. 100, max. 150 szóban)

Kommentálja a szöveg alapján a 7. bekezdés alábbi mondatát minimum 100, maximum 150 szóban!

Talán Magyarországnak is sikerül elérnie ezt a pozitív eredményt.

III. RÉSZ

(40 pont / 100 pont)

Esszé

A két téma közül válasszon ki egyet, és írjon egy minimum 300 szavas esszét!

1. lehetőség

A válság az emberségünk szakítópróbája – vagy engedünk a gyanakvásunknak és a félelmeinknek és falakat húzunk fel, vagy a másik emberben saját magunkat látjuk viszont. (Barack Obama)

vagy

2. lehetőség

Egy év halasztást igénybe venni a középiskola befejezése után – hasznos vagy csak időpocsékolás? Esszéjében vizsgálja meg a kérdést mindkét oldalról!